

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Jaarrekening 2023

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Directieverslag en jaarrekening 2023

Inhoudsopgave

	Pagina
Bestuursverslag	
Bestuursverslag	3
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2023	6
Staat van baten en lasten over 2023	8
Kasstroomoverzicht over 2023	9
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	11
Toelichting op de balans	16
Toelichting op de staat van baten en lasten	24
Overige toelichtingen	28
Overige gegevens	
Verwijzing naar de accountantsverklaring	29
Statutaire regeling omtrent de bestemming van de winst	29

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Directieverslag en jaarrekening 2023

BESTUURSVERSLAG

Amsterdam, 25 april 2024

Hortus Botanicus Amsterdam - anno 1638

2

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Directieverslag en jaarrekening 2023

BESTUURSVERSLAG

De activiteiten

De Hortus Botanicus Amsterdam is een van de oudste botanische tuinen ter wereld. De tuin werd in 1638 opgericht als Hortus Medicus en groeide in vier eeuwen uit tot een prachtige botanische tuin met een bloeiende collectie.

De doelstelling

De Hortus is een plek én een platform: voor inspiratie, een plek die je zintuigen prikkelt op het snijpunt van beleving en kennis en waar je het belang van planten voor leven op aarde voelt of beseft.

De Hortus Amsterdam wil mensen van alle leeftijden inspireren door ze de schoonheid en diversiteit van planten te laten zien en zo hun kennis over planten te vergroten. Wij dragen er aan bij dat mensen het belang van planten voor leven op aarde beseffen en daar naar gaan handelen.

De Hortus Botanicus Amsterdam is een botanische tuin waar je anders naar buiten gaat dan je naar binnen kwam. Het eeuwenoude cultureel erfgoed biedt een harmonieuze plek, waar mensen de schoonheid van planten op verschillende manieren ervaren en wij ze laten begrijpen wat ze waarnemen. Met haar rijke historie en veelzijdige collectie vormt de Hortus het ideale platform voor de dialoog over planten en de onmisbare rol die zij op aarde innemen.

De strategie voor de komende jaren hebben wij opgehangen aan 5 speerpunten die allen met een p beginnen. In de hoofdstukken van het jaarverslag behandelen we de plek, het platform, personeel & organisatie, pecunia en projecten, waaronder de vernieuwing van de Klimatenkas.

Het beleid dat de doelstelling nastreeft

In 2023 waren er gemiddeld 65 medewerkers in dienst van de Hortus (inclusief oproepkrachten). Naast de betaalde medewerkers waren er 85 vrijwilligers werkzaam voor de Hortus.

Financiële informatie

Het financiële beleid van de Hortus kan als prudent worden omschreven. Binnen de organisatie gelden voorts de normaal te achten financiële richtlijnen en beheersingsprocedures die van een organisatie van deze omvang mogen worden verwacht. Hierbij moet worden gedacht aan procedures van financiële en administratieve aard die jaarlijks door de controlerend accountants op bestaan en werking worden getoetst. De raad van toezicht van de Hortus wordt elk kwartaal geïnformeerd over de financiële stand van zaken, cash en resultaatprognoses voor lange en korte termijn en andere indicatoren. Deze informatie wordt tijdens de vergadering van de raad van toezicht door de directie toegelicht.

Informatie over financiële instrumenten

De Hortus heeft in 2023 bijna 240.000 betalende bezoekers getrokken. De kosten waren ook hoog, door fikse CAO-stijgingen en voorbereidingen voor het project vernieuwing van de Klimatenkas.

Informatie over maatschappelijke aspecten van ondernemen

De Hortus heeft ook in 2023 weer een bijdrage ontvangen van haar Vriendenvereniging en ontvangt een

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Directieverslag en jaarrekening 2023

subsidie van de gemeente Amsterdam. Het merendeel van de inkomsten wordt verdiend uit entree, horeca, winkel en zaalverhuur.

Informatie over gedragscodes

De Hortus onderschrijft de Ethische Code, Governance Code Cultuur, Code Diversiteit en Inclusie en de Fair Practice Code.

Mededeling van het beleid aangaande de bezoldiging van bestuurders en commissarissen en de wijze hoe dit in de praktijk is gebracht

Het bestuur van de Stichting bestaat uit 1 persoon. Beloning van de directeur/bestuurder vindt plaats conform de CAO Sociaal Werk, schaal 14. De werkzaamheden van de leden van de raad van toezicht zijn onbezoldigd.

De belangrijke stellige bestuurlijke voornemens en in het nieuwe jaar genomen besluiten, alsmede de financiële vertaling daarvan

In 2023 zijn de sluiting en verbouwing van de Klimatenkas in 2024 voorbereid. Eind februari 2024 gaat deze kas dicht en zal deze worden verduurzaamd en opnieuw ingericht, om in juni 2025 weer te openen. Om te zorgen dat de Hortus nog steeds aantrekkelijk is voor bezoekers, is uit het resultaat van 2022 een bestemmingsreserve opgebouwd, die in 2024 en 2025 gebruikt zal worden om extra te investeren in eenmalige collecties en extra programmering in de tuin.

Samenvatting van de begroting voor het jaar volgend op het verslagjaar

Voor het jaar 2024 zijn 228.820 bezoekers begroot. De verwachte opbrengsten, inclusief bijdragen van de Vriendenvereniging en subsidies zijn begroot op € 4.120.000. Na aftrek van alle bedrijfskosten is een resultaat begroot van € 0.

Mededeling omtrent de verwachte gang van zaken

De Hortus verwacht in 2024 en de eerste helft van 2025 wat minder bezoekers dan in 2023 vanwege de gesloten Klimatenkas, maar verwacht dat de bezoekersaantallen na opening van de Klimatenkas weer snel op niveau komen.

Vrijstelling en referentie naar plaats van beschikbaarheid van het bestuursverslag

Het bestuursverslag over 2023 ligt ter inzage ten kantore van de rechtspersoon.

Bestuurder-, commissaris- en vertegenwoordigernamen

De Stichting Hortus Botanicus Amsterdam kent een raad van toezichtmodel met een éénhoofdige bestuurder (directeur), vastgelegd in de gewijzigde statuten van 30 september 2021. Wij hanteren een maximale zittingstermijn van leden van de raad van toezicht van 2 maal 4 jaar.

De directeur/bestuurder is eindverantwoordelijk en wordt gecontroleerd en geadviseerd door de raad van toezicht.

Het bestuur wordt uitgevoerd door:

- mevrouw C.J. Blok

Amsterdam, 25 april 2024

4

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Directieverslag en jaarrekening 2023

De raad van toezicht bestond in het verslagjaar uit de volgende leden:

- mevrouw R. van Acker (voorzitter)
- de heer J.L. Davidson (aandachtsgebied financiën)
- mevrouw M. Halbesma
- mevrouw S. A. Egas Reparaz
- de heer prof.dr. M.E. Schranz
- de heer J.K.N. van Spijk (tot 20 april 2023)
- mevrouw L. Vissenberg
- de heer J. W. Dulfer (vanaf 28 juni 2023)

Amsterdam, 25 april 2024

C.J. Blok, directeur

R. van Acker, voorzitter raad van
toezicht

J.L. Davidson, lid raad van
toezicht, aandachtsgebied
financiën.

Amsterdam, 25 april 2024

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Directieverslag en jaarrekening 2023

BALANS PER 31 DECEMBER 2023

(na resultaatbestemming)

		31 december 2023		31 december 2022	
		€	€	€	€
ACTIVA					
Vaste activa					
<i>Materiële vaste activa</i>	1				
Bedrijfsgebouwen en -terreinen		48.460		65.463	
Installaties		92.242		122.055	
Inventaris, inrichting en vervoer		346.186		176.591	
Klimatenkas in aanbouw		<u>719.541</u>		<u>201.739</u>	
			1.206.429		565.848
Vlottende activa					
<i>Voorraden</i>			60.010		60.432
<i>Vorderingen</i>					
Debiteuren	2	505.572		142.181	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	3	82.503		30.425	
Overige vorderingen en overlopende activa	4	<u>181.186</u>		<u>644.564</u>	
			769.261		817.170
<i>Liquide middelen</i>	5		4.464.243		4.258.395
Totaal			<u><u>6.499.943</u></u>		<u><u>5.701.845</u></u>

Amsterdam, 25 april 2024

6

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Directieverslag en jaarrekening 2023

		<u>31 december 2023</u>		<u>31 december 2022</u>	
		€	€	€	€
PASSIVA					
Stichtingsvermogen	6				
Continuïteitsreserve	7	900.000		900.000	
Algemene reserve		42.649		150.000	
Bestemmingsreserve Strategie en Klimatenkas	8	<u>202.624</u>		<u>299.007</u>	
			1.145.273		1.349.007
Voorzieningen			1.238.482		1.181.018
Langlopende schulden	9		160.941		199.288
Kortlopende schulden					
Crediteuren	10	122.349		251.125	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	11			71.487	
Schulden ter zake van pensioenen	12	20.015		11.515	
Overige schulden en overlopende passiva	13	<u>3.730.504</u>		<u>2.638.405</u>	
			3.955.247		2.972.532
Totaal			<u><u>6.499.943</u></u>		<u><u>5.701.845</u></u>

Amsterdam, 25 april 2024

7

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Directieverslag en jaarrekening 2023

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023

		Begroting		
		2023	2023	2022
		€	€	€
Opbrengsten	14	4.498.085	4.222.159	4.212.468
Inkoopwaarde van de opbrengsten	15	<u>(606.576)</u>	<u>(498.252)</u>	<u>(529.918)</u>
Brutomarge		<u>3.891.509</u>	<u>3.723.907</u>	<u>3.682.550</u>
Lasten				
Personeelskosten	16	2.815.538	2.427.187	2.196.297
Afschrijvingen op materiële vaste activa	17	106.942	115.967	103.824
Overige bedrijfskosten	18	<u>1.196.441</u>	<u>1.168.014</u>	<u>1.077.922</u>
Som der bedrijfslasten		<u>4.118.921</u>	<u>3.711.168</u>	<u>3.378.043</u>
Bedrijfsresultaat		<u>(227.412)</u>	<u>12.739</u>	<u>304.507</u>
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten		27.547	1.937	2.661
Rentelasten en soortgelijke kosten		<u>(3.869)</u>	<u>(14.676)</u>	<u>(14.062)</u>
Financiële baten en lasten		<u>23.678</u>	<u>(12.739)</u>	<u>(11.401)</u>
Netto resultaat		<u>(203.734)</u>	<u>0</u>	<u>293.106</u>
Resultaatbestemming				
Continuïteitsreserve		0		230.000
Algemene reserve		(119.378)		(129.125)
Bestemmingsfonds		12.027		(10.393)
Bestemmingsreserve		<u>(96.383)</u>		<u>202.624</u>
		<u>(203.734)</u>		<u>293.106</u>

Amsterdam, 25 april 2024

8

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Directieverslag en jaarrekening 2023

		2023	2022
	€	€	€
KASSTROOMOVERZICHT OVER 2023			
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Bedrijfsresultaat		(227.412)	304.507
Aanpassingen voor			
Afschrijvingen	17	112.004	108.886
Netto dotatie Voorziening groot onderhoud		<u>57.464</u>	<u>83.765</u>
		169.468	192.651
Verandering in werkkapitaal			
Afname (toename) van voorraden		422	(16.536)
Afname (toename) van vorderingen		59.568	(204.073)
Mutatie van overige schulden		<u>974.779</u>	<u>1.600.877</u>
		1.034.769	1.380.268
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			
		976.825	1.877.426
Ontvangen interest			
Betaalde interest		14.547	2.661
		<u>(2.528)</u>	<u>(14.062)</u>
		12.019	(11.401)
Kasstroom uit operationele activiteiten			
		988.844	1.866.025
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
In- en desinvesteringen materiële vaste 1 activa		(744.649)	(303.070)
Desinvesteringen materiële vaste activa 1		<u>0</u>	<u>5.000</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
		(744.649)	(298.070)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Ontvangsten uit hoofde van leningen		0	89.981
Uitgaven ter aflossing van leningen		<u>(38.347)</u>	<u>(38.336)</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
		(38.347)	51.645
Mutatie geldmiddelen			
		<u>205.848</u>	<u>1.619.600</u>

Amsterdam, 25 april 2024

9

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Directieverslag en jaarrekening 2023

	2023	2022
	€	€
Verloop mutatie geldmiddelen		
Geldmiddelen per 1 januari	4.258.395	2.638.795
Toename (afname) van geldmiddelen	<u>205.848</u>	<u>1.619.600</u>
Geldmiddelen per 31 december	<u><u>4.464.243</u></u>	<u><u>4.258.395</u></u>

Amsterdam, 25 april 2024

10

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Directieverslag en jaarrekening 2023

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Informatie over de rechtspersoon

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam is feitelijk en statutair gevestigd op Plantage Middenlaan 2A, 1018 DD te Amsterdam en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41206317.

Algemene toelichting

De belangrijkste activiteiten van de rechtspersoon

De Hortus Botanicus Amsterdam is een van de oudste botanische tuinen ter wereld. De tuin werd in 1638 opgericht als Hortus Medicus en groeide in vier eeuwen uit tot een prachtige botanische tuin met een bloeiende collectie. De Hortus Amsterdam wil mensen van alle leeftijden inspireren door ze de schoonheid en diversiteit van planten te laten zien en zo hun kennis over planten te vergroten. Wij dragen er aan bij dat mensen het belang van planten voor leven op aarde beseffen en daar naar gaan handelen.

Informatieverschaffing over continuïteit

De stichting heeft per balansdatum een positief stichtingskapitaal en over het boekjaar een negatief resultaat behaald. Het bestuur en de raad van toezicht zijn van mening dat de continuïteit van de stichting niet in gevaar is. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Informatieverschaffing over schattingen, oordelen, veronderstellingen en onzekerheden

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Hortus Botanicus Amsterdam zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Algemene grondslagen voor verslaggeving

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine organisaties zonder winststreven. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, tenzij een andere waarderingsgrondslag is vermeld.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

De verschillen en redenen die tot herziening van de indeling en bedragen ten opzichte van voorgaand jaar hebben geleid

In deze jaarrekening staan de vergelijkende cijfers 2022 uit de jaarrekening van dat jaar. De presentatie is daar waar nodig aangepast.

Grondslagen

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op aanschaffingswaarde of lagere bedrijfswaarde. De geactiveerde waarden worden verminderd met lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte levensduur. Subsidies en bijdragen ontvangen van derden op investeringen die in gebruik zijn genomen, worden in mindering gebracht op de aanschaffingswaarde.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde onder aftrek van transactiekosten. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, welke in het algemeen gelijk is aan de nominale waarde. Bij de waardering wordt rekening gehouden met eventuele waardeverminderingen.

Vorraden

De voorraden worden op kostprijs gewaardeerd onder aftrek van een eventuele voorziening voor incurantheid.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde onder aftrek van een eventuele voorziening voor oninbaarheid. Deze voorziening wordt bepaald op basis van de individuele beoordeling van de vorderingen. De vorderingen hebben een looptijd van korter dan een jaar.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare spaartegoeden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Directieverslag en jaarrekening 2023

Eigen vermogen

De reserves en fondsen van de stichting worden aangewend in het kader van de doelstelling van de stichting. Voor zover de reserves en fondsen niet worden gepresenteerd als continuïteitsreserve, bestemmingsfonds of bestemmingsreserve in het kader van de doelstelling wordt dit gepresenteerd als algemene reserve.

Algemene reserve; is het eigen vermogen waarover zonder belemmering door wettelijke of statutaire beperkingen kan worden beschikt voor het doel waarvoor de stichting is opgericht.

Bestemmingsreserve; is een door het bestuur vastgestelde reserve om te besteden aan specifieke projecten voortkomend uit het strategisch plan 2019 t/m 2025 en voor de vernieuwing van de Klimatenkas.

Bestemmingsfonds; giften en legaten met een specifiek toepassingsdoel, worden in lijn met de bestemming apart gehouden in het bestemmingsfonds.

Continuïteitsreserve; deze reserve wordt aangehouden om de continuïteit van de stichting op lange termijn te waarborgen. Het beleid van de Hortus is te zorgen dat met de continuïteitsreserve minimaal de helft van de jaarlijkse vaste personeelskosten en de helft van de overige vaste lasten betaald kan worden.

Voorziening voor groot onderhoud

Voor de verwachte kosten inzake periodiek onderhoud van panden, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd. De toevoegingen aan de voorzieningen worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van groot onderhoud en de periode die telkens verloopt tussen de werkzaamheden van groot onderhoud, een en ander zoals blijkt uit het geldend meerjarenonderhoudsplan en rekening houdende met de stand van de voorziening bij de start van dat meerjarenonderhoudsplan. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten. De voorzieningen hebben, tenzij anders vermeld, overwegend een langlopend karakter. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Indien geen sprake is van (dis)agio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de staat van baten en lasten als interestlast verwerkt.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is

Amsterdam, 25 april 2024

13

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Directieverslag en jaarrekening 2023

meestal de nominale waarde.

De bepaling van het resultaat

Het exploitatieresultaat wordt bepaald als het verschil tussen de aan het verslagjaar toegerekende baten enerzijds en lasten anderzijds. De baten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; de lasten zodra deze voorzienbaar zijn.

Omzetverantwoording

Subsidie Gemeente Amsterdam:

De subsidie van de Gemeente Amsterdam over het boekjaar 2023 wordt definitief vastgesteld nadat de jaarrekening is overlegd. De subsidie van de Gemeente Amsterdam is vooruitlopend op de definitieve vaststelling als bate verwerkt.

Subsidies en bijdragen van overheden:

Subsidies van overheden worden verantwoord in het boekjaar, dan wel o.b.v. prorata verdeling, over de periode waarop ze betrekking hebben. Reeds ontvangen subsidievoorschotten waar in het boekjaar nog geen lasten tegenover staan, worden als vooruit ontvangen bedragen onder de kortlopende schulden opgenomen.

Fondsen:

Fondsen van organisaties worden verantwoord in het boekjaar, dan wel o.b.v. prorata verdeling, over de periode waarop ze betrekking hebben. Reeds ontvangen voorschotten van fondsen waar in het boekjaar nog geen lasten tegenover staan, worden als vooruit ontvangen bedragen onder de kortlopende schulden opgenomen.

Particuliere donaties:

Ontvangen particuliere donaties worden verantwoord in de maand van ontvangst.

Giften en legaten:

Giften en legaten met een specifiek aanwendingsdoel, worden in lijn met de bestemming apart gehouden in het bestemmingsfonds. Baten uit nalatenschappen worden verwerkt als de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een bate uit nalatenschap kan betrouwbaar worden vastgesteld, als op grond van het stadium waarin de afhandeling van de nalatenschap zich bevindt, een betrouwbare schatting van de uiteindelijke (financiële) omvang van de nalatenschap kan worden gemaakt. Deze beoordeling vindt per nalatenschap plaats. De organisatie verwerkt uitbetalingen in de vorm van voorschotten in het verslagjaar waarin ze worden ontvangen als baten uit nalatenschappen.

Lonen

De aan het personeel verschuldigde beloningen worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten.

Pensioenlasten

De stichting heeft voor het personeel van CAO Welzijn de pensioenovereenkomst ondergebracht bij Centraal Beheer Algemeen Pensioenfonds. Voor het horecapersoneel is de stichting aangesloten bij Pensioenfonds Horeca & Catering. De stichting heeft geen verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij de pensioenfondsen, anders dan het voldoen van

Amsterdam, 25 april 2024

14

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Directieverslag en jaarrekening 2023

hogere toekomstige premies en verwerkt de toegezegde pensioenregeling als een toegezegde bijdrageregeling.

Uitgangspunt is dat in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan de pensioenfondsen verschuldigde pensioenpremies.

Overige bedrijfskosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

De diverse baten en lasten worden toegekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Ontvangen en betaalde rente zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Directieverslag en jaarrekening 2023

TOELICHTING OP DE BALANS

Vaste activa

1 Materiële vaste activa

	Bedrijfsge- bouwen en - terreinen	Installaties	Inventaris, inrichting en vervoer	Klimatenkas in aanbouw	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2023					
Aanschafwaarde	1.262.545	433.892	1.017.966	201.739	2.916.142
Cumulatieve afschrijvingen	<u>(1.197.082)</u>	<u>(311.837)</u>	<u>(841.375)</u>	<u>0</u>	<u>(2.350.294)</u>
Boekwaarde per 1 januari 2023	<u>65.463</u>	<u>122.055</u>	<u>176.591</u>	<u>201.739</u>	<u>565.848</u>
Mutaties					
Investerings	0	0	234.783	517.802	752.585
Afschrijvingen	<u>(17.003)</u>	<u>(29.813)</u>	<u>(65.188)</u>	<u>0</u>	<u>(112.004)</u>
Saldo mutaties	<u>(17.003)</u>	<u>(29.813)</u>	<u>169.595</u>	<u>517.802</u>	<u>640.581</u>
Stand per 31 december 2023					
Aanschafwaarde	1.262.545	433.892	1.252.750	719.541	3.668.728
Cumulatieve afschrijvingen	<u>(1.214.085)</u>	<u>(341.650)</u>	<u>(906.564)</u>	<u>0</u>	<u>(2.462.299)</u>
Boekwaarde per 31 december 2023	<u>48.460</u>	<u>92.242</u>	<u>346.186</u>	<u>719.541</u>	<u>1.206.429</u>
Afschrijvingspercentages	<u>5-20%</u>	<u>10%</u>	<u>10%-50%</u>	<u>0</u>	

In 2023 is er door de stichting onder andere in de volgende projecten geïnvesteerd :

- Opstartkosten Klimatenkas (€ 518k);
- Parasol op het terras van de Oranjerie (€ 34k);
- Tilmachine (€ 33k);
- Terras bij Palmenkas (€ 24k).

In het boekjaar 2024 zal gestart worden met de bouw van de nieuwe Klimatenkas. De geactiveerde kosten onder de 'Klimatenkas in aanbouw' zijn reeds geactiveerde kosten als onderdeel van de stichtingskosten van de nieuwe kas. De totale stichtingskosten bedragen circa € 8.357.000. De afschrijving op basis van economische gebruiksduur op deze uitgaven zal plaatsvinden met ingang van

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Directieverslag en jaarrekening 2023

de ingebruikname van de nieuwe Klimatenkas in het boekjaar 2025. Per balansdatum is voor een bedrag van € 7.370.000 aan verplichtingen aangegaan voor de nieuwe kas. Hiervan is per balansdatum € 719.541 reeds aan inkopen ontvangen.

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Directieverslag en jaarrekening 2023

Vlottende activa

Vorderingen

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
2 Debiteuren		
Vorderingen op handelsdebiteuren	508.487	148.388
Dubieuze vorderingen op handelsdebiteuren	<u>(2.915)</u>	<u>(6.207)</u>
	<u>505.572</u>	<u>142.181</u>

De vorderingen op handelsdebiteuren bestaat voor een groot deel uit vorderingen op de Vereniging Vrienden (€ 414k).

3 Belastingen en premies sociale verzekeringen

Omzetbelasting	<u>82.503</u>	<u>30.425</u>
----------------	---------------	---------------

De te vorderen omzetbelasting is hoger dan ultimo 2022 doordat eind 2023 de 1e (grote) betaling aan de aannemer van de renovatie van de Klimatenkas is gedaan.

4 Overige vorderingen en overlopende activa

Nog te ontvangen inkomsten	91.849	490.529
Vooruitbetaalde kosten	52.179	116.386
Overige vorderingen	36.763	37.649
Netto lonen	395	0
	<u>181.186</u>	<u>644.564</u>

De nog te ontvangen inkomsten bestaan onder andere uit een vordering op de Vereniging Vrienden (€ 23k) en een vordering op Stichting Amsterdam&Partners (€ 26k).

5 Liquide middelen

Kas	10.586	70.849
ABN Amro Bank N.V.	1.723	1.386
ING Bank N.V.	2.328.173	2.385.821
Triodos Bank N.V.	<u>2.123.761</u>	<u>1.800.339</u>
	<u>4.464.243</u>	<u>4.258.395</u>

De rekeningen bij de Triodos Bank N.V. zijn ten behoeve van het project de vernieuwing van de Klimatenkas. Het saldo dient ter dekking van de kosten voor het project en is niet beschikbaar voor de exploitatie van de Hortus.

De overige liquide middelen staan ter vrije beschikking.

Amsterdam, 25 april 2024

18

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Directieverslag en jaarrekening 2023

6 Stichtingsvermogen

	Continuïteits reserve	Algemene reserve	Bestemmings fonds	Bestemming sreserve Strategie en Klimatenkas	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2023	900.000	150.000	0	299.007	1.349.007
Mutatie uit resultaatverdeling	0	(119.378)	12.027	(96.383)	(203.734)
Mutaties boekjaar	0	12.027	(12.027)	0	0
Stand per 31 december 2023	<u>900.000</u>	<u>42.649</u>	<u>0</u>	<u>202.624</u>	<u>1.145.273</u>

7 Continuïteitsreserve

Om het voortbestaan van de stichting te waarborgen en eventuele tegenvallers op te kunnen vangen is in 2015 besloten een continuïteitsreserve te vormen. De stichting heeft als beleid dat de continuïteitsreserve minimaal de helft van de jaarlijkse vaste personeelskosten en overige vaste lasten dient te bedragen. De aan te houden continuïteitsreserve zou daarom 1.050.000 moeten zijn. De stichting streeft de komende jaren naar overschotten om dit niveau te bereiken.

Bestemmingsfonds

Het bestemmingsfonds is opgebouwd voor de ontvangen subsidie voor de Subsidieregeling voor Instandhouding Monumenten (SIM).

De ontvangen subsidie voor Subsidieregeling voor Instandhouding Monumenten (SIM) bedraagt per balansdatum € 77.520. Hiervan is inmiddels € 84.793 besteed aan restauratie uitgaven. Het deel van de hogere uitgaven ad € 7.273 zal bij ontvangst van de overige SIM subsidie hierop in mindering worden gebracht ten gunste van de algemene reserves.

8 Bestemmingsreserve Strategie en Klimatenkas

De bestemmingsreserve bestaat voor een bedrag van € 96.383 uit een reserve voor uitvoering van de strategie en de vernieuwing van de Klimatenkas. In het verslagjaar is voor € 96.383 uitgegeven aan de vernieuwing van de Klimatenkas.

Voor een bedrag van € 202.624 is de bestemmingsreserve een reserve voor het opvangen van de verwachte lagere omzet entree tijdens de sluiting van de Klimatenkas in 2024 en 2025, door het extra investeren in tuin en programmering.

<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
€	€

Amsterdam, 25 april 2024

19

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Directieverslag en jaarrekening 2023

Voorziening groot onderhoud

Voorziening groot onderhoud gebouwen	<u>1.238.482</u>	<u>1.181.018</u>
	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€

Voorziening groot onderhoud gebouwen

Stand per 1 januari	1.181.018	1.097.254
Onderhoudskosten ten laste van voorziening	(42.536)	(106.236)
Dotatie boekjaar	<u>100.000</u>	<u>190.000</u>
Stand per 31 december	<u>1.238.482</u>	<u>1.181.018</u>

Het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) 2022-2051 wordt jaarlijks gemonitord. De werkelijke uitgaven over 2023 worden ten laste van de voorziening gebracht voor zover deze in het MJOP als groot onderhoud zijn geraamd. Kosten die niet voorzien zijn in het MJOP gaan ten laste van de onderhoudskosten in de exploitatierekening.

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€

9 Langlopende schulden

Leningen	120.702	153.986
Overige schulden	<u>40.239</u>	<u>45.302</u>
	<u>160.941</u>	<u>199.288</u>

Leningen

Lening Stichting Turing Foundation (WKO)	20.001	40.000
Lening Gemeente Amsterdam (WKO)	<u>100.701</u>	<u>113.986</u>
	<u>120.702</u>	<u>153.986</u>

Stichting Turing Foundation heeft dit bedrag aan de Stichting Hortus Botanicus Amsterdam geleend voor het realiseren van het "Tussen Kunst en Kas" project. De lening wordt afgelost met ingang van 1 januari 2016. De looptijd is 10 jaar en de rente, ad 2,8%, zal jaarlijks ten titel van schenking door de schuldeiser worden kwijtgescholden. Per balansdatum heeft de lening nog een looptijd van 2 jaar.

De lening van de Gemeente Amsterdam is verstrekt voor het realiseren van het "Tussen Kunst en Kas" project. De lening is ontvangen in oktober 2016. De looptijd is 15 jaar, de rente 1,99% per jaar en de annuïteit is € 15.553,45 per jaar. Per balansdatum heeft de lening nog een looptijd van 7 jaar en 10 maanden. De annuïteit vervalt jaarlijks in oktober. De Gemeente Amsterdam heeft als zekerheid gesteld pandrecht te mogen vestigen op de installatie die door deze financiering is gerealiseerd.

Amsterdam, 25 april 2024

20

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Directieverslag en jaarrekening 2023

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
Overige schulden		
Voorschot werkkapitaal Universiteit van Amsterdam	34.034	34.034
Egalisatierekening investeringsbijdrage	<u>6.205</u>	<u>11.268</u>
	<u>40.239</u>	<u>45.302</u>

Voor het voorschot werkkapitaal van de Universiteit van Amsterdam is geen aflossingsverplichting en rentebetaling overeengekomen. Er zijn geen zekerheden gesteld.

Egalisatierekening investeringsbijdrage

Met ingang van 2016 worden alle investeringsbijdragen in mindering gebracht op de investeringen in de materiële vaste activa. De egalisatiereserve opgebouwd vóór 2016 wordt jaarlijks afgebouwd naar gelang de afschrijvingen van de hiervoor aangewezen investeringen. per balansdatum bedraagt de looptijd nog 2 jaar.

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Directieverslag en jaarrekening 2023

Kortlopende schulden

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
10 Crediteuren		
Crediteuren	<u>122.349</u>	<u>251.125</u>
11 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	<u>82.379</u>	<u>71.487</u>
12 Schulden ter zake van pensioenen		
Overige schulden ter zake van pensioenen	<u>20.015</u>	<u>11.515</u>
13 Overige schulden en overlopende passiva		
Vooruitontvangen investeringsbijdragen Klimatenkas	3.335.199	2.256.919
Nog te betalen kosten	239.977	233.016
Vakantiegeld	79.549	66.606
Vooruitontvangen bedragen	42.250	46.938
Aflossingsverplichtingen	33.285	33.026
Overige schulden	<u>244</u>	<u>1.900</u>
	<u>3.730.504</u>	<u>2.638.405</u>

De ontvangsten Klimatenkas betreffen de giften en donaties die zullen worden aangewend voor de renovatie van de Klimatenkas in 2024-2025.

De nog te betalen kosten bestaan o.a. uit vakantiedagen van personeel ad € 50.000, nog te betalen energiekosten ad € 25.300 en nog te betalen accountantskosten ad € 15.000.

De vooruit ontvangen bedragen betreft vooruitbetalingen op zaalverhuur en huwelijken in 2024.

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Directieverslag en jaarrekening 2023

Ontvangsten Klimatenkas

Per balansdatum heeft de Stichting de hierna opgenomen investeringsbijdragen ontvangen ten behoeve van de renovatie van de Klimatenkas:

Gemeente Amsterdam 2022/03345;SBA-035767; en SBA-025790	972.000	972.000
Anoniem	540.000	0
Stichting Hartwig Foundation	500.000	500.000
Vereniging Vrienden van de Amsterdamse Hortus in de Plantage	280.000	280.000
Stichting Edwin Bouw Fonds	225.000	100.000
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland DEI721020	171.377	95.209
Mondriaan Fonds	135.000	0
Stichting The Brook Foundation	125.000	100.000
Stichting Dioraphte	112.500	0
Hugo de Vries fonds	30.000	0
Overige	244.322	209.710
Totaal	<u>3.335.199</u>	<u>2.256.919</u>

31-12-2023

€

De financiering van de renovatie van de Klimatenkas

Totale investering €8.525.000.

Financiering:

Ontvangen bijdragen	3.335.199
Toegezegde bijdragen	2.359.136
Nog te werven	850.665
Bijdrage Vriendenvereniging & investering Hortus	1.980.000
Totale financiering	<u>8.525.000</u>

31-12-2023

€

31-12-2022

€

Aflossingsverplichtingen

Lening Turing Foundation (WKO) < 1 jaar	20.000	20.000
Lening Gemeente Amsterdam (WKO) < 1 jaar	13.285	13.026
	<u>33.285</u>	<u>33.026</u>

Amsterdam, 25 april 2024

23

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Directieverslag en jaarrekening 2023

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
14 Opbrengsten			
Opbrengsten entree	1.948.951	1.843.032	1.629.371
Opbrengsten horeca	768.457	728.588	681.121
Opbrengsten winkel	509.663	424.234	412.688
Opbrengsten zaalverhuur	361.883	368.500	466.081
Huurinkomsten	130.978	127.036	119.371
Overige opbrengsten	20.025	0	3.172
Exploitatiesubsidie Gemeente Amsterdam	519.677	500.586	500.586
Bijdragen Vereniging Vrienden	181.325	183.303	192.286
Donaties, giften en legaten	41.341	27.500	31.392
Overige subsidies en bijdragen	15.785	19.380	176.400
	<u>4.498.085</u>	<u>4.222.159</u>	<u>4.212.468</u>

In 2023 zijn er ruim 18.000 bezoekers meer geweest dan begroot. De omzetten van entree, horeca en winkel zijn daardoor hoger dan begroot.

In de exploitatiesubsidie van Gemeente Amsterdam is de beschikking 2022/04421 opgenomen.

In overige subsidies en bijdragen is de instandhoudingsubsidie van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed ad € 19.350 opgenomen.

De overige opbrengsten betreft de vergoeding voor het Groen Traineeship van 2022 en 2023.

	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
15 Inkoopwaarde omzet			
Inkoopwaarde horeca	276.906	237.134	252.030
Inkoopkosten winkel	248.903	212.117	208.194
Inkoopkosten zaalverhuur	80.767	49.001	69.694
	<u>606.576</u>	<u>498.252</u>	<u>529.918</u>

In lijn met de hogere omzetten, zijn ook de inkoopkosten van horeca en winkel hoger dan begroot en hoger dan in 2022.

De inkoopkosten van zaalverhuur zijn hoger dan vorig jaar door meer inzet en hogere tarieven van inhuurkrachten.

Amsterdam, 25 april 2024

24

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Directieverslag en jaarrekening 2023

	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
16 Personeelskosten			
Lonen en salarissen	1.944.372	1.835.993	1.505.576
Sociale lasten en pensioenlasten	456.140	441.899	421.432
Overige personeelskosten	415.026	149.295	269.289
	<u>2.815.538</u>	<u>2.427.187</u>	<u>2.196.297</u>
Lonen en salarissen			
Lonen en salarissen	1.967.074	1.835.993	1.630.904
Tegemoetkoming NOW	(22.702)	0	(125.328)
	<u>1.944.372</u>	<u>1.835.993</u>	<u>1.505.576</u>

Het bestuur van de stichting bestaat uit 1 persoon. Beloning van de directeur/bestuurder vindt plaats conform de CAO Sociaal Werk, schaal 14. De werkzaamheden van de leden van de raad van toezicht zijn onbezoldigd.

Sociale lasten en pensioenlasten

Sociale lasten	364.952	346.899	325.279
Pensioenlasten	91.188	95.000	96.153
	<u>456.140</u>	<u>441.899</u>	<u>421.432</u>

17 Afschrijvingen op materiële vaste activa

Afschrijvingen materiële vaste activa	<u>106.942</u>	<u>115.967</u>	<u>103.824</u>
---------------------------------------	----------------	----------------	----------------

Afschrijvingen materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen	17.003	21.407	21.404
Afschrijvingskosten machines	29.813	32.320	29.813
Inventarissen	65.188	67.302	57.669
	<u>112.004</u>	<u>121.029</u>	<u>108.886</u>
Vrijval egalisatie investeringen	(5.062)	(5.062)	(5.062)
	<u>106.942</u>	<u>115.967</u>	<u>103.824</u>

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Directieverslag en jaarrekening 2023

	Begroting		
	2023	2023	2022
	€	€	€
18 Overige bedrijfskosten			
Huisvestingskosten	644.359	681.143	558.689
Tuin en collectiebeheer	144.629	122.402	129.895
Verkoopkosten	156.470	172.050	159.798
Kantoorkosten	115.271	99.591	107.092
Algemene kosten	135.712	92.828	122.448
	<u>1.196.441</u>	<u>1.168.014</u>	<u>1.077.922</u>

Analyse verschil uitkomst met begroting

	2023		Begroting 2023		Verschil	
	€	%	€	%	€	%
Opbrengsten	4.498.085	100,0	4.222.159	100,0	275.926	6,5
Inkoopwaarde van de opbrengsten	<u>(606.576)</u>	<u>(13,5)</u>	<u>(498.252)</u>	<u>(11,8)</u>	<u>(108.324)</u>	<u>(21,7)</u>
Brutomarge	<u>3.891.509</u>	<u>86,5</u>	<u>3.723.907</u>	<u>88,2</u>	<u>167.602</u>	<u>4,5</u>
Lonen en salarissen	1.944.372	43,2	1.835.993	43,5	108.379	5,9
Sociale lasten en pensioenlasten	456.140	10,1	441.899	10,5	14.241	3,2
Afschrijvingen op materiële vaste activa	106.942	2,4	115.967	2,7	(9.025)	(7,8)
Overige personeelskosten	415.026	9,2	149.295	3,5	265.731	178,0
Huisvestingskosten	644.359	14,3	681.143	16,1	(36.784)	(5,4)
Tuin en collectiebeheer	144.629	3,2	122.402	2,9	22.227	18,2
Verkoopkosten	156.470	3,5	172.050	4,1	(15.580)	(9,1)
Kantoorkosten	115.271	2,6	99.591	2,4	15.680	15,7
Algemene kosten	135.712	3,0	92.828	2,2	42.884	46,2
Som der bedrijfslasten	<u>4.118.921</u>	<u>91,5</u>	<u>3.711.168</u>	<u>87,9</u>	<u>407.753</u>	<u>11,0</u>
Bedrijfsresultaat	(227.412)	(5,0)	12.739	0,3	(240.151)	1.885,2
Financiële baten en lasten	<u>23.678</u>	<u>0,5</u>	<u>(12.739)</u>	<u>(0,3)</u>	<u>36.417</u>	<u>285,9</u>
Netto resultaat	<u>(203.734)</u>	<u>(4,5)</u>	<u>0</u>	<u>0,0</u>	<u>(203.734)</u>	<u>0,0</u>

Amsterdam, 25 april 2024

26

Informatieverschaffing over de analyse van verschillen tussen de begroting en werkelijke cijfers

•Opbrengsten en inkoopwaarde

In 2023 zijn er ruim 18.000 bezoekers meer geweest dan begroot. De omzetten van entree, horeca en winkel zijn daardoor hoger dan begroot. Als gevolg hiervan is ook de totale inkoopwaarde van de opbrengsten over 2022 hoger dan begroot.

De omzet van de zaalverhuur is lager dan in 2022 doordat we de voorwaarden hebben gewijzigd (maximale aantallen naar beneden, geen feesten meer met veel drankomzet).

•Personeelskosten

De personeelskosten zijn hoger dan begroot. Dit komt doordat de CAO Sociaal Werk per 1 juli is geïndexeerd met 7%. Dat was niet begroot. Verder waren er kosten voor een afvloeiingsregeling.

•Overige personeelskosten

De overige personeelskosten waren hoger dan begroot. Dit komt doordat meer personeel is ingehuurd dan begroot. Verder is er meer aan opleidingskosten uitgegeven dan begroot.

•Huisvestingskosten

De huisvestingskosten zijn gestegen door meer kosten voor onderhoud. Verder zijn er meer kosten gemaakt voor de Klimatenkas (€ 78k). De energiekosten waren lager dan begroot (-/- € 73k).

•Tuin en collectie beheer

De kosten voor tuin en collectiebeheer zijn hoger dan begroot door hogere aanplantkosten.

•Algemene kosten

De algemene kosten zijn hoger dan begroot door hogere bankkosten en advieskosten.

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Directieverslag en jaarrekening 2023

OVERIGE TOELICHTINGEN

Gemiddeld aantal werknemers

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Gemiddeld aantal werknemers over de periode werkzaam binnen Nederland	<u>43,00</u>	<u>39,00</u>

Het gemiddeld aantal werknemers is berekend op basis van een fulltime dienstverband.

Amsterdam, 25 april 2024

C.J. Blok
Directeur

de hortus

Stichting Hortus Botanicus Amsterdam

Directieverslag en jaarrekening 2023

OVERIGE GEGEVENS

Verwijzing naar de accountantsverklaring

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina's.

Statutaire regeling omtrent de bestemming van de winst

De statutaire regeling omtrent de bestemming van het resultaat is vastgelegd in artikel 3 van de statuten en luidt als volgt:

Artikel 3

1. Het vermogen van de stichting bestaat uit het door de stichter afgezonderd kapitaal, alsmede uit hetgeen verkregen wordt uit erfstellingen, legaten, schenkingen, gekweekte renten en uit alle andere aan de stichting toevallende baten.
2. De Directie draagt er zorg voor dat het vermogen van de stichting niet meer bedraagt dan redelijkerwijs nodig is voor de continuïteit van de voorziene werkzaamheden van de stichting.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

mHBA11C – V

Aan: de Raad van Toezicht en het bestuur, in casu de directeur-bestuurder van de
Stichting Hortus Botanicus Amsterdam (te Amsterdam, Handelsregister 41206317)

Verklaring over de jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van de Stichting Hortus Botanicus Amsterdam
(te Amsterdam) gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van
het vermogen van de Stichting Hortus Botanicus Amsterdam per 31 december 2023 en van het resultaat
over 2023, in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn voor de Jaarverslaggeving C1,
genaamd *Kleine organisaties zonder winststreven*.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023
2. de staat van baten en lasten over 2023
3. de toelichting, met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving
en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse
controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond van het voorgaande zijn beschreven
in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van de Stichting Hortus Botanicus Amsterdam, zoals vereist op basis van de
‘Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten’ (ViO) en andere
voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels. Verder hebben wij voldaan aan het bepaalde in de
‘Verordening gedrags- en beroepsregels accountants’ (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis
voor ons oordeel.

Verklaring over het in de jaarstukken opgenomen bestuursverslag

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat het bestuursverslag met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben het bestuursverslag gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of dat verslag materiële afwijkingen bevat. Met deze werkzaamheden, die niet dezelfde diepgang hebben als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening, hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720.

Het bestuur van de Stichting Hortus Botanicus Amsterdam is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag, in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving C1, genaamd *Kleine organisaties zonder winststreven*.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur van de Stichting Hortus Botanicus Amsterdam is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn voor de Jaarverslaggeving C1, genaamd *Kleine organisaties zonder winststreven*. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de Stichting in staat is haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft de Stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen, en/of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden, die zouden kunnen leiden tot gerede twijfel over de continuïteit, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de Stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controle-opdracht dat wij voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel als redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controle-standaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de Stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een Stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

HORDIJK, KOK, LAAN & WABEKE

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing vande controle, alsmede over eventuele significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder mogelijke tekortkomingen in de interne beheersing van de Stichting Hortus Botanicus Amsterdam.

**

Culemborg, 25 april 2024
Hordijk, Kok, Laan & Wabeke, registeraccountants B.V.

Origineel getekend door:
Drs Gert-Jan Jordaan RA